

Zaaknummer: 0000974577
Onderwerp: Zienswijze Kadernota 2026 en de bijbehorende
bezuinigingsscenario's Veiligheidsregio Noord-Holland
Noord
Datum raadsvergadering: *Invullen door de griffie*
Portefeuillehouder: M.F. Poorter
Programma: 1. Veiligheid

Publiekssamenvatting

Jaarlijks zenden de verbonden partijen de kadernota van het volgende jaar naar de deelnemende gemeenten met het verzoek om een zienswijze, zo ook de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN). In deze kadernota staan de plannen voor 2026. De gemeenteraad wordt om een zienswijze gevraagd. De zienswijzen van de raden worden meegenomen in het besluitvormingsproces over de Kadernota 2026 van de VRNHN.

In de kadernota zijn op hoofdlijnen de inhoudelijke ontwikkelingen, prioriteiten, financiële uitgangspunten en risico's voor het begrotingsjaar 2026 van de VRNHN beschreven. Deze zijn gebaseerd op het in 2024 vastgestelde Beleidsplan VRNHN 2024-2027 en het Meerjarenontwikkelplan Brandweer 2024-2027. De kadernota vormt na vaststelling de basis voor de begroting.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. De volgende zienswijze af te geven ten aanzien van de Kadernota 2026 van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord inclusief de bezuinigingsscenario's 2026:
 - a. Met betrekking tot de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen tot 4% de volgende maatregelen niet door te voeren:
 - Verlagen extra jaarlijkse vergoeding repressief vrijwilligers inclusief doorstorting personeelsvereniging (Thema 1: Versoberen).
 - Verminderen repressief brandweermateriaal (Thema 3: Verminderen).
 - Verminderen inzet aanpak mensenhandel (Thema 3: Verminderen).
 - b. Met betrekking tot de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen scenario's 5% en 7% de volgende maatregelen niet door te voeren:
 - Beëindigen jeugdbrandweer.
 - Beëindigen duiktaak.
 - Eerste beroepsuitruk met vier in plaats van zes personen in Den Helder.
 - c. Met betrekking tot de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen scenario's 5% en 7% de volgende maatregelen door te voeren:
 - Beëindigen Veilig Leven
 - Beëindigen brandonderzoek
 - d. De VRNHN opdracht te geven om alsnog uiterlijk via de Begroting 2026 de meerjarige bezuiniging aan te vullen tot 5% en de gevolgen daarvan te beschrijven in

de Begroting 2026. Met daarin ten minste eerdergenoemde punten te verwerken inclusief het financiële effect daarvan.

2. Kenbaar te maken aan de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord dat met de behandeling van de Kadernota 2026 van de gemeente Dijk en Waard een integrale afweging wordt gemaakt ten aanzien van de gemeentefinanciën voor 2026 en verder. Dit kan effect hebben op de zienswijze over de begroting 2026 van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord later dit jaar.
3. Deze zienswijze door het toesturen van het ondertekende raadsbesluit met als bijlage 'Tabellen bezuinigingsscenario's 2026 inclusief reactie Dijk en Waard' aan het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord kenbaar te maken.

Inleiding

In 2018 is door de gemeenteraden besloten om gemeenschappelijke regelingen, waarvoor een openbaar lichaam is ingesteld, te verzoeken om vanaf 1 januari 2019 jaarlijks en uiterlijk 15 december de kadernota aan te bieden aan de gemeenten, waarbij de raden een zienswijze kunnen afgeven.

Het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (hierna: VRNHN) heeft op 12 december 2024 ingestemd met het voorstel van de Kadernota 2026 en de bijhorende Bezuinigingsscenario's 2026. De gemeente Dijk en Waard heeft deze op 13 december 2024 van de VRNHN ontvangen. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om vóór 1 maart 2024 hierop een zienswijze in te dienen. De zienswijzen en reacties van alle deelnemende gemeenten en de reacties hierop zullen door de VRNHN worden betrokken bij de definitieve besluitvorming tijdens de algemene bestuursvergadering van 14 maart 2025.

De organisatie VRNHN bestaat uit de volgende onderdelen: crisisbeheersing, brandweer (inclusief risicobeheersing en Veilig Leven), GHOR, ambulancezorg, Zorg- en Veiligheidshuis, meldkamer en bedrijfsvoering. De algemene doelstelling van de VRNHN is: het verkleinen van risico's en het beperken van leed en schade bij incidenten door adequate hulp te bieden en samen te werken met partners, inwoners en ondernemers. In de kadernota zijn de doelstellingen weergegeven die de VRNHN in de komende jaren wil realiseren en welke kosten hieraan verbonden zijn.

Bezuinigingsscenario's 2026

De VRNHN heeft invulling gegeven aan de opdracht van het Algemeen Bestuur om bezuinigingsscenario's uit te werken voor een mogelijke taakstelling vanaf 2026 van 1%, 3%, 5% en 7%. Dit is uitgewerkt middels het inzichtelijk maken van de scenario's 4%, 5% en 7%. Daarbij wordt vermeld dat deze bezuinigingen wringen met het onlangs vastgestelde meerjarenbeleidsplan 2024-2027 en dat deze in contrast staan met de beslissing van het Algemeen Bestuur om structurele middelen beschikbaar te stellen ter versterking van de brandweer.

Bezuinigingsthema's versoberen, vertragen en verminderen

De onderzochte maatregelen zijn ondergebracht in drie thema's: versoberen, vertragen en verminderen. In de tabel onder bijlage 4 van dit voorstel wordt per thema aangegeven of de gemeente Dijk en Waard een zienswijze aandraagt of, al dan niet met opmerkingen, geen zienswijze heeft. De rode draad hierin is dat de bezuinigingen op repressief vlak onwenselijk worden geacht, omdat deze werkzaamheden niet door individuele gemeenten zelf, indien gewenst, overgenomen zouden kunnen worden en ook niet wordt of kan worden uitgevoerd door andere partijen. Daarom is het van belang dat er onderscheid wordt gemaakt tussen kerntaken en toegevoegde taken.

De VRNHN stelt voor om een bezuiniging door te voeren van 4%. Indien de inhoudelijk aangedragen punten uit dit voorstel worden opgevolgd door de VRNHN betekent dit een bezuiniging van 4,93%.

Beoogd effect

Het standpunt van Dijk en Waard ten aanzien van de Kadernota 2026 en de bijbehorende bezuinigingsscenario's van de VRNHN kenbaar te maken en zo als gemeenteraad aan de voorkant te kunnen sturen op hoofdlijnen van beleid.

Kader

- Wet gemeenschappelijke regelingen
- Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR)
- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
- Brief 'Bezuinigingsrichtlijnen' van de Regietafel Noord-Holland Noord (5 juli 2024)
- Brief 'Indexatie kadernota voor de begroting 2026' van de Regietafel Noord-Holland Noord (1 oktober 2024)
- Position paper 'Gemeenten regio Alkmaar en de Gemeenschappelijke regelingen (juli 2024)
- Het collegebericht brieven inzake scenario's voor bezuinigingen gemeenschappelijke regelingen (24 juli 2024) en bijbehorende bijlagen.

Argumenten per beslispunt

1. De volgende zienswijze af te geven ten aanzien van de Kadernota 2026 van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord inclusief de bezuinigingsscenario's 2026:
 - a. Met betrekking tot de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen tot 4% de volgende maatregelen niet door te voeren:
 - Verlagen extra jaarlijkse vergoeding repressief vrijwilligers inclusief doorstorting personeelsvereniging (Thema 1: Versoberen).
 - Verminderen repressief brandweermateriaal (Thema 3: Verminderen).
 - Verminderen inzet aanpak mensenhandel (Thema 3: Verminderen).
 - b. Met betrekking tot de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen scenario's 5% en 7% de volgende maatregelen niet door te voeren:
 - Beëindigen jeugdbrandweer.
 - Beëindigen duiktaak.
 - Eerste beroepsuitruk met vier in plaats van zes personen in Den Helder.

De zienswijzepunten raken twee bedrijfsonderdelen van de VRNHN, namelijk de 'brandweer' en het 'Zorg- en Veiligheidshuis (ZVH)'. Voor een nadere toelichting per thema, zie ook bijlage 4 behorend bij dit voorstel.

Bezuinigingen op repressief vlak onwenselijk

De overige punten genoemd onder dit beslispunt vallen onder het onderdeel 'brandweer'. Deze opsomming kenmerkt zich met het standpunt dat de bezuinigingen op repressief vlak onwenselijk worden geacht, omdat deze werkzaamheden, indien gewenst, niet door individuele gemeenten zelf overgenomen zouden kunnen worden en ook niet wordt of kan worden uitgevoerd door andere partijen. Daarom wordt voorgesteld om deze maatregelen niet door te voeren.

De inzet aanpak mensenhandel is ondergebracht bij het ZVH om dit goed te borgen

Voorgesteld wordt om 'Verminderen inzet aanpak mensenhandel' (Thema 3: Verminderen) niet door te voeren. Dit onderwerp valt onder het ZVH en daarmee dus onder de begroting van de VRNHN. Landelijk is bepaald dat iedere gemeente een duidelijke aanpak tegen mensenhandel moet hebben. De coördinatie en continuïteit hiervoor is binnen het ZVH (en daarmee op regionaal niveau) geborgd, omdat voor de aanpak veel verschillende partijen betrokken moeten worden en de noodzaak tot een landelijk dekkend netwerk is vastgesteld. Ten behoeve van dit onderwerp is in november 2024 het 'Beleidsplan Aanpak mensenhandel gemeente Dijk en Waard' vastgesteld.

- c. Met betrekking tot de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen scenario's 5% en 7% de volgende maatregelen door te voeren:
- Beëindigen Veilig Leven
 - Beëindigen brandonderzoek

Genoemde maatregelen kunnen elders worden belegd of anders worden ingevuld

Voorgesteld wordt om deze maatregelen wel door te voeren, om zo min mogelijk te bezuinigen op repressieve taken. Veilig Leven is een preventieve activiteit en betreft geen wettelijke taak. Deze taak kan bijvoorbeeld door de gemeenten zelf of door andere partijen worden uitgevoerd. Tevens is het thema brandonderzoek geen repressieve taak. En wordt er, afhankelijk van de situatie, eveneens onderzoek gedaan door andere partijen zoals politie en verzekeraars indien dat nodig wordt geacht. Voor een nadere toelichting per thema, zie ook bijlage 4 behorend bij dit voorstel.

- d. De VRNHN opdracht te geven om alsnog uiterlijk via de Begroting 2026 de meerjarige bezuiniging aan te vullen tot 5% en de gevolgen daarvan te beschrijven in de Begroting 2026. Met daarin ten minste eerdergenoemde punten te verwerken inclusief het financiële effect daarvan.

De afweging in dit voorstel brengt de bezuiniging naar 4,93%

De VRNHN stelt voor om een bezuiniging door te voeren van 4%. Indien de inhoudelijk aangedragen punten in dit voorliggend voorstel worden opgevolgd, waar primair gekeken wordt naar preventieve taken en/of taken die elders kunnen worden belegd, betekent dit een bezuiniging van 4,93%. Hieruit kan worden geconcludeerd dat 5% realiseerbaar is.

2. Kenbaar te maken aan de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord dat met de behandeling van de Kadernota 2026 van de gemeente Dijk en Waard een integrale afweging wordt gemaakt ten aanzien van de gemeentefinanciën voor 2026 en verder. Dit kan effect hebben op de zienswijze over de begroting 2026 van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord later dit jaar.

Een integrale afweging wordt gemaakt als alle opties binnen de begroting van Dijk en Waard in kaart zijn gebracht:

Bij de totstandkoming van de kadernota van de gemeente Dijk en Waard worden alle financiële effecten integraal in samenhang gewogen en beoordeeld. Dit kan er toe leiden dat bij de Begroting 2026 Veiligheidsregio Noord-Holland Noord een zienswijze gericht op de ombuigingen wordt afgegeven.

Beoordelen van de scenario's van de verbonden partijen vergt afstemming tussen de deelnemende gemeenten:

Niet alleen binnen Dijk en Waard wordt een afweging gemaakt, maar ook bij de andere deelnemende gemeenten. Een Gemeenschappelijke Regeling is immers opgericht om gezamenlijk gemeentelijke taken uit te voeren. In de periode van het aanleveren van de kadernota van de VRNHN en het daadwerkelijk verwerken op taakveldniveau in de begroting van de VRNHN wordt opnieuw beoordeeld of de aangeleverde scenario's het gewenste effect hebben en wordt ook de uitvoerbaarheid beoordeeld.

3. Deze zienswijze door het toesturen van het ondertekende raadsbesluit met als bijlage 'Tabellen bezuinigingsscenario's 2026 inclusief reactie Dijk en Waard' aan het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord kenbaar te maken.

Met het ondertekende raadsbesluit wordt de zienswijze formeel kenbaar gemaakt aan het Dagelijks Bestuur van de VRNHN. Hiermee wordt voldaan aan de procedurele vereisten.

Kanttekeningen en risico's

Onder het kopje 'financiën' zijn de financiële effecten voor de veiligheidsregio en gemeente Dijk en Waard uiteengezet bij de verschillende bezuinigingsmogelijkheden. Hierbij is in beeld gebracht dat bij het bezuinigingsscenario 4% er door de 7,4% indexatie alsnog een verhoging van de gemeentelijke bijdrage zal worden gevraagd.

Alternatieven

Een alternatief is dat de raad geen zienswijze indient. Dat is in dit geval niet wenselijk, omdat het huidige voorgestelde bezuinigingsscenario niet aanbevelingswaardig is.

Samenwerking en participatie

Er heeft geen participatie of inspraak over dit voorstel plaatsgevonden.

Financiën

Conform de uitgangspunten gemeenschappelijke regeling (FUGR) mag de veiligheidsregio 7,4% als indexering opnemen in de kadernota. Per abuis heeft de veiligheidsregio 7,44% verwerkt in plaats van 7,4%. Er is door de VRNHN toegezegd om 7,4% in de Begroting 2026 te verwerken. De opgenomen bedragen in de kadernota zijn dus iets hoger dan in de Begroting 2026 zal worden verwerkt.

Indexering

De indexering (loon-prijscompensatie - LPC) van 7,4% geeft een verhoging van de bijdrage van macro € 4.116.509. Voor gemeente Dijk en Waard zal dit een verhoging van de bijdrage opleveren van ongeveer € 464.000. Dit is gebaseerd op de verdeelsleutel van 2025. Het exacte bedrag is te berekenen als de nieuwe verdeelsleutel voor 2026 bekend wordt in het voorjaar van 2025.

Bezuinigingsscenario

De VRNHN stelt voor om een bezuiniging door te voeren van 4%. In tabel 1. "Specificatie voorgestelde bezuinigingsmaatregelen tot 4%" is gespecificeerd hoe aan deze 4% wordt gekomen. Hierbij is ook rekening gehouden met overhead.

Indien er 4% wordt bezuinigd zullen de incidentele frictiekosten uitkomen op € 65.000 – € 215.000. Dit is afhankelijk van in hoeverre het mogelijk is om medewerkers te herplaatsen. In de kadernota wordt geen rekening gehouden met deze frictiekosten.

Hieronder zijn de financiële effecten voor de veiligheidsregio en de gemeente Dijk en Waard uiteengezet bij de verschillende bezuinigingsmogelijkheden. In lichtgrijs wordt aangegeven wat het effect is voor gemeente Dijk en Waard indien de zienswijze wordt afgegeven conform dit voorliggende voorstel.

	Effect Macro		Effect Dijk en Waard *		Percentage bezuiniging
Gemeentelijke bijdrage incl MJOP	€	55.628.499	€	6.267.691	
Indexatie conform FUGR (7,4%)	€	4.116.509	€	463.809	
Totaal	€	59.745.008	€	6.731.500	
<u>Aanpassing gemeentelijke bijdrage</u>					
<i>Bij scenario bezuiniging 4%</i>					
Indexatie conform FUGR	€	4.116.509	€	463.809	
Bezuiniging	€	-2.300.000	€	-259.142	4,13%
Totaal effect	€	1.816.509	€	204.667	Verhoging van de bijdrage
<i>Bij scenario Bezuiniging 5%</i>					
Indexatie conform FUGR	€	4.116.509	€	463.809	
Bezuiniging	€	-2.800.000	€	-315.477	5,03%
Totaal effect	€	1.316.509	€	148.332	Verhoging van de bijdrage
<i>Bij scenario bezuiniging 7%</i>					
Indexatie conform FUGR	€	4.116.509	€	463.809	
Bezuiniging	€	-4.073.000	€	-458.907	7,32%
Totaal effect	€	43.509	€	4.902	Verhoging van de bijdrage
<u>Aanpassing gemeentelijke bijdrage voorstel Dijk en Waard</u>					
Indexatie conform FUGR	€	4.116.509	€	463.809	
Bezuiniging	€	-2.744.000	€	-309.168	4,93%
Totaal effect	€	1.372.509	€	154.641	Verhoging van de bijdrage, verwerken in kadernota 2026 Dijk en Waard

* op basis van verdeelsleutel 2025. De verdeelsleutel 2026 komt in februari 2025 beschikbaar

Communicatie

Over dit voorstel vindt geen actieve communicatie plaats. Na vaststelling door het Algemeen Bestuur op 14 maart 2025 wordt de Kadernota VRNHN 2026 gepubliceerd.

Uitvoering

Het Dagelijks Bestuur van de VRNHN heeft op 12 december 2024 ingestemd met het voorstel van de Kadernota 2026 en de bezuinigingsscenario's.

Op grond van de afspraken die zijn vastgelegd in de FUGR wordt de raad verzocht om vóór 1 maart 2025 een zienswijze op de kadernota te geven. De gemeenteraad is daarnaast verzocht om vóór 1 maart 2025 een reactie te geven op de voorgestelde bezuinigingsscenario's. De zienswijzen en reacties van alle deelnemende gemeenten en de reacties hierop, zullen worden betrokken bij de definitieve besluitvorming tijdens de algemene bestuursvergadering van de VRNHN van 14 maart 2025.

Bijlagen, onderdeel van het besluit

1. Kadernota 2026 VRNHN
2. Bezuinigingsscenario's 2026
3. Tabellen bezuinigingsscenario's 2026
4. Tabellen met zienswijzepunten op inhoud bezuinigingsmaatregelen
5. Raadsbesluit Zienswijze Kadernota 2026 Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Bijlagen ter informatie

6. Aanbiedingsbrief Kadernota 2026
7. Brief 'Indexatie kadernota voor de begroting 2026' van de Regietafel Noord-Holland Noord (1 oktober 2024)